Leto LXXIII, št. 37 Poštnine plačana v gotovini — Die Postgebühr bar bezahlt Preis - Cena L 2

Uredništvo in uprava: Ljubljana Kopitarjeva 6. Telefon 23-61—23-64 Mesečna naročnina 32 lir. — Ček rač Ljubljana 10.650 za naročnine in 10.394 za inserate. Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstva: UPI S. A Milano Rokopisov ne vračamo

SLOVENEC

FEBRUAR · 1945 16 PETEK

Die Verteidiger von Budapest aus dem Belagerungsring ausgebrochen

Sowjetangriffe bei Breslau und Glogau abgeschlagen — Ergebnislose Angriffe der Bolschewisten in Ostpreussen — Englische Angriffe zwischen Niederrhein und Maas zerschlagen

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 15. Februar. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Nach völliger Einschliessung von Budapest haben die Verteidiger die Stadt fast 50 Tage lang gegenüber heftigsten feindlichen Angriffen gehalten und weit überlegene sowjetische Kräfte gebunden. Die tapfere deutsch-ungarische Besatzung ist nunmehr, als Munition und Verpflegung zu Ende gingen, befehlsgemäss aus dem Belagerungsring ausgebrochen. Die ersten Teile haben bereits unsere Front westlich Budapest erreicht.

Zwischen Plattensee und Sarviz-Kanal wurde ein Einbruch, den der Feind am 9. Februar mit 9 Schützendivisionen und einer schnellen Brigade hatte erzielen können, durch unsere Panzer in mehrtägigen Kämpfen beseitigt. Neben hohen blutigen Ausfällen verloren die Bolschewisten 22 Panzer, 166 Geschütze, zahlreiche sonstige Waffen, 134 Fahrzeuge und mehrere hundert Gefangene.

Nördlich der Westbeskiden griffen die Sowjets zwischen Saybusch und Schwarzwasser vergeblich an. Auch an der neuaufgebauten Abriegelungsfront in Niederschlesien sowie bei Breslau und Glogau schlugen unsere Truppen starke Angriffe der Botschewisten in harten Kämpfen ab. Bei Striegau, nordwestlich Bunzlau und nördlich Sagan wurde der Feind durch Gegenangriffe zurückgeworfen. Im Oberknie konnten die Sowjets bis Grünberg vordringen.

Zwischen Fürstenberg und dem Oderbruch gelang es, die örtlichen feindlichen Brückenköpfe bei Wiesenau und Güldendorf noch mehr einzuengen, nördlich davon in mehreren Abschnitten sowjetische Angriffe abzuweisen.

Im Südteil Pommerns behaupteten sich im Vorfeld unserer Front die Stützpunkte Arnswalde und Märkisch-Friedland gegen heftige bolschewistische Angriffe. Im Stadtgebiet von Posen toben schwere Häuserkämpfe. In Westpreussen setzten die Bolschewisten zwischen Konitz und Graudenz ihre Durchbruchsversuche fort. Sie wurden in erbitterten Kämpfen nach Abschuss von 40 Panzern aufgefangen.

In Ostpreussen blieben die feindlichen Angriffe südlich Braunsberg und beiderseits Zinten ergebnislos. Mit dem gestrigen Abschuss von 60 Panzern wurden seit dem 12. Januar in Ostpreussen über 2600 Panzer vernichtet.

Schlacht- und Jagdfliegerverbände brachten mit ihrem Angriffe auf sowjetische Verbände und Nachschubkolonnen den Truppen des Heeres Entlastung und vernichteten zusammen mit Flakartillerie der Luftwaffe 59 Panzer, 24 Geschütze und 400 Kraftfahrzeuge.

An der Schlachtfront zwischen Niederrhein und Maas zerschlugen unsere Truppen auch gestern alle unter starkem Materialeinsatz geführten Angriffe der Engländer. Südlich des Reichswaldes wurden einige örtliche Einbrüche abgeriegelt.

Schnelle deutsche Kampfflugzeuge und Schlachtflieger griffen mit beobachteter guter Wirkung in diesem Kampfraum bei Tag und Nacht feindliche Nachschubstützpunkte und Bereitsstellungen an.

In den Strassen der Stadt Prüm wird heftig gekämpft. Erneute Versuche der Amerikaner, aus ihrem Brükkenkopf an der unteren Sauer nach Norden vorzudringen, wurden veritelt. Die Kämpfe dauern noch an. Zwischen Saarlautern und dem Rhein scheiterten mehrere feindliche Vorstösse.

Im Westalpengebiet machten Gebirgsjäger bei einem erfolgreichen Unternehmen an der französisch-italienischen Grenze Gefangene. Ein eigener Stosstrupp vernichtete in den Bergen südlich Bologna eine feindliche Stützpunktbesatzung und brachte gleichfalls zahlreiche Gefangene ein. Mehrfache britische Angriffe nordöstlich Faenza brachen in unserem Abwehrfeuer blutig zusammen.

In der Herzegowina gelang es überlegenen feindlichen Kräften nach erbitterten Kämpfen, in Mostar einzudringen. Auf dem Westufer der unteren Drina haben unsere dort seit Tagen schwer kämpfenden Truppen den feindlichen Widerstand gebrochen und sind im zügigen Vordringen nach Norden.

Mitteldeutschland mit dem sächsischen Raum, das Münsterland und Südostdeutschland waren bei Tag und Nacht das Angriffsziel angloamerikanischer Terrorbomber. Durch mehrere Angriffe wurde die Stadt Chemnitz besonders schwer getroffen. Umfangreiche Schäden in Wohnvierteln entstanden vor allem in Magdeburg und erneut in Dresden, wo unersetzliche Bau- und Kustdenkmäler vernichtet sind. Luftverteidigungskräfte der Luftwaffe und Kriegsmarine schossen 59 feindliche Flugzeuge, fast ausschliesslich viermotorige Bomber, ab.

Das Vergeltungsfeuer auf London wird fortgesetzt.

Branilci Budimpešte so vdrli iz obkolitvenega obroča

Sovjetski napadi pri Vratislavi in Glogau so bili odbiti — Brezuspešni boljševiški napadi v Vzhodni Prusiji — Angleški napadi med spodnjim Renom in reko Maas so bili razbiti

Führerjev glavni stan, 15. febr. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Po popolni obkolitvi Budimpešte so se branilci mesta držali skoraj 50 dni proti zelo močnim sovražnim napadom ter vezali daleko nadmočne sovjetske sile. Hrabra nemško-madžarska posadka je sedaj, ko ji je začelo primanjkovati streliva in hrane, vdrla po povelju iz obkolitvenega obroča. Prvi deli so že dosegli naše bojišče zahodno od Budimpešte.

Med Blatnim jezerom in prekopom Sarwiz so naši oklepniki v večdnevnih bojih odstranili vdor, ki ga je dosegel sovražnik 9. februarja z devetimi strelskimi divizijami in eno hitro brigado. Poleg visokih krvnih izgub so izgubili boljševiki 22 oklepnikov, 6 topov, številno drugo orožje, 134 vozil in več sto ujetnikov. Severno od zahodnih Beskidov so Sovjeti zaman napadali med Saybuschom in Schwarzwasserom. Naše čete so odbile v hudih bojih večje boljševiške napade tudi ob novo zgrajenem zapahnitvenem bojišču v spodnji Šleziji, kakor tudi pri Vratislavi in Glogau. Pri Striegau, severozahodno od Bunzlaua in severno od Sagana so vrgli protinapadi sovražnika nazaj. V Oberknieju je uspelo Sovjetom prodreti do Grünberga.

Med Fürstenbergom in Oderbruchom je uspelo sovražna krajevna predmostja pri Wiesenau in Güldendorfu še bolj zožiti, severno od tod pa odbiti sovjetske napade na več odsekih.

V južnem delu Pomorjanske vztrajata v predpolju našega bojišča oporišči Arnswalde in Märkisch-Friedland proti ogorčenim boljševiškim napadom. V mestnem področju Poznanja divjajo težki pouličnі boji. V zahodni Prusiji so nadaljevali boljševiki s svojimi prebijalnimi poskusi med Konitzom in Graudenzom. Po uničenju 40 oklepnikov so bili zaustavljeni v ogorčenih bojih.

V vzhodni Prusiji so ostali sovražni napadi južno od Braunsberga in na obeh straneh Zintena brez uspeha. Z včerajšnjim uničenjem 60 oklepnikov je bilo od 12. januarja v vzh. Prusiji uničenih preko 2600 oklepnikov.

Oddelki težkih borbenih in lovskih letal so prinesli s svojimi napadi na sovjetske oddelke in kolone komor četam vojske razbremenitev ter so uničili skupno s protiletalskim topništvom letalstva 59 oklepnikov, 24 topov in 400 vozil.

Na bojišču med spodnjim Renom in reko Maas so razbile naše čete tudi včeraj vse napade Angležev, izvedene z močnim posegom gradiva. Južno od Reichswalda je bilo zapahnjenih nekaj krajevnih vdorov.

Hitra nemška bojna letala in borbeni letalci so napadli z opazovanim dobrim učinkom podnevi in ponoči sovražna preskrbovalna oporišča in pripravljalne položaje na tem področju.

Na cestah mesta Prüm se vrše ogorčeni boji. Ponovni poskusi Amerikancev, da bi prodrli iz svojega predmostja ob spodnjem Sauerju proti severu, so bili preprečeni. Boji še trajajo. Med Saarlauternom in Renom so se izjalovili številni sovražni sunki.

Na področju zahodnih Alp so privedli planinski lovci ujetnike pri nekem uspešnem podjetju ob francosko-italijanski meji. Neka lastna naskakovalna četa je uničila v gorah južno od Bologne neko sovražno posadko oporišča ter istotako privedla številne ujetnike. Številni britanski napadi severnovzhodno od Faenze so se krvavo zlomili v ognju naše obrambe.

V Hercegovini je uspelo premočnim sovražnim silam po ogorčenih bojih vdreti v Mostar. Na zahodni obali spodnje Drine so naše čete, ki se bore tamkaj že več dni, v hudih bojih zlomile sovražni odpor ter se pomikajo vztrajno proti severu.

Srednja Nemčija s saškim področjem, Münsterland in jugovzhodna Nemčija so bili podnevi in ponoči napadalni cilji angloameriških strahovalnih bombnikov. Po več napadih je bilo mesto Chemnitz posebno prizadeto. Obsežna škoda v mestnih okrajih je nastala predvsem v Magdeburgu in ponovno v Draždanih, kjer so uničeni nenadomestljivi gradbeni in umetniški spomeniki. Obrambne sile letalstva in vojne mornarice so sestrelile 59 letal, skoraj izključno štirimotorne bombnike.

Povračilni ogenj na London se nadaljuje.

Poročilo o vojaškem položaju

Berlin, 13. febr. O položaju na bojiščih piše vojaški sodelavec DNB-ja dr. Max Krull:

Spoznanje Sovjetov, da je čelni napad na prestolnico Reicha neizvedljiv, je pripravilo boljševiško vodstvo k velikemu nastopu v spodnji Sleziji. Tu je položaj še nadalje v razvoju ter njegova napetost še ni popustila. Vratislava je trenutno obkoljena. Sovjeti pa hočejo kot protiukrep proti nemškim napadom za osvoboditev trdnjave napraviti okrog mesta s sunkom iz Goldberga preko Jauerja in dalje na jug še drugi obroč. Severno napadalno krilo s področja pri Lignici prodira dalje proti zapadu ter je vdrlo v Sorau. Sagan, katerega so boljševiki obšli, Glogau, ki je obkoljen ter Grünberg so še nadalje v nemških rokah. Zato boljševiki še niso mogli vzpostaviti zveze z bojiščem pri Frankfurtu. Boljševiki nastopajo zapadno od Odre z izredno močnimi silami, iz česar sklepamo, da so pritegnili semkaj oddelke z ostalih delov bojišča. To nam pojasnjuje mir, ki je zavladal na nekaterih drugih odsekih.

Posebno težišče se je razvilo v zapadni Prusiji na področju Chojnice-Tucholu, koder pritiska sovražnik močno proti severu. Tu je naletel sedaj na krepke nemške protinapade, ki so preprečili vsak predor ter v kratkem zopet uredili položaj. Pri Königsbergu pritiska sovražnik zlasti z zapada vzdolž avtomobilske ceste, z vzhoda pa pri Zintenu. Kakih posebnih uspehov ni imel. Nevarnost za vzhodnoprusko glavno mesto se je vidno zmanjšala tudi z uničenjem dveh sovjetskih divizij v Sambiji.

Angloameriški velenapad med Maaso in spodnjim Renom popušča še nadalje. Poplava Roere je močno zamočvirila ozemlje ter veliko pripomogla k onemogočenju sovražnih večjih razvojev. Vzroki sovražnikovih težav so poleg nesposobnosti nasprotnika, za nastope z težkim gradivom na težavnem ozemlju utemeljeni tudi v nemških protinapadih, ki stalno naraščajo ter po trdoti in vztrajnosti prav nič ne zaostajajo za večtedenskimi boji okrog Aachena.

Peta delitev Poljske

Stockholm, 14. febr. Končnoveljavno izvedena Churchillova in Rooseveltova izdaja begunskih Poljakov je dovedla londonsko poljsko vlado, da je izdala oster protest, ki je sledil takoj po objavi komunikeja konference v Jalti. Poljska vlada izjavlja v njem, da ne priznava na konferenci storjenih sklepov o Poljski in da ti sklepi ne vežejo poljskega naroda. Vlada spominja na memorandum, ki ga je izročila britanski in severno-ameriški vladi v pričakovanju, da se ne bosta ti dve sili hoteli udeležiti v nobeni odločitvi o Poljski usodi, ne da bi prej dobili privoljenje in soglasnost poljske vlade. Kljub temu pa so bili sklepi pripravljeni ne le brez soudeležbe in odobritve poljske vlade, temveč poljske vlade sploh niso o njih obvestili. Ta metoda pa je v nasprotju z najbolj elementarnimi načeli, ki vežejo zaveznike ter so prekršitev duha Atlantske listine in pravice vsakega naroda, da brani svoje lastne interese. Poljska vlada smatra ločitev vzhodne polovice Poljske ob takozvani Curzonovi črti kot peto delitev Poljske, ki so jo sedaj izvedli njeni zavezniki. Nakana velesil, da bi ustvarile povečano provizorično vlado, predstavlja le legalizacijo sovjetskega vmešavanja v notranje poljske razmere.

Tudi ameriški Poljaki so se oglasili. Na zborovanju poljsko-ameriškega združenja v vzhodnih državah Združenih držav so označili predvidevane določitve poljsko-sovjetske meje kot peto delitev Poljske — ukrep, na katerega ne bodo Poljaki nikoli pristali. Poljskoameriški poslanec O'Konski je imenoval rešitev poljskega vprašanja kot prodajo Poljske in sunek z bodalom v hrbet prostosti.

Seveda pa ne spremene ti protesti prav nič sklenjenih predaj Poljske boljševizmu. Poljake so žrtvovali na oltar britansko-sovjetskega prijateljstva. Britansko jamstvo, s katerim so dovedli Poljake leta 1939. v vojno, ni nič drugega kakor brezpomembna krpa papirja. Atlantsko listino so v istem trenutku v poljskem primeru zopet prelomili. Tudi Rooseveltove volilne obljube za Poljake so prazna pena. »New York Herald Tribune« opravičuje ta izhod z ugotovitvijo, da je v tem trenutku sloga važnejša kot argumenti. Z drugimi besedami: Angloameriška slabost napram Stalinu je diktirala sklepe v Jalti. Poljski gordijski vozel so nekoliko neokretno presekali, dodaja ameriški list, vendar pa je bil to gotovo edini izvedljivi način. Inozemski urednik Cripps Howard-ovega koncerna mora priznati, da je pogodba v Jalti uničila vsako nado Poljske na neodvisnost. Londonski Poljaki za Churchilla ne obstajajo več. To kaže že Reuterjev komentar k protestu Arciszewskega. V Londonu sicer niso računali, pravi Reuter, da bi poljska vlada sprejela sklepe z navdušenjem, vendar je slednja izbrala drugo skrajnost ter jih kategorično odklonila. Njen protest pa nima na sklepe krimske konference nikakega vkliva, ker so dokončni. Sklepi predvidevajo sprejem demokratskih poljskih voditeljev v inozemstvu v vlado. Sestavljalci komunikeja begunske vlade pa so se namenoma iz te kategorije izločili. Reuterjev komentar hoče nato medsebojno izigrati begunske Poljake, ko trdi, da govori komunike le v imenu dela londonskih Poljakov.

Da so lublinski Poljaki nad vsem tem navdušeni, je jasno. Lublinski radio je izjavil v torek zvečer svoje popolno soglasje s krimsko izjavo.

Dr. Göbbels sprejel kozake

Berlin, 15. 2. Minister dr. Goebbels je sprejel odposlanstvo 1. kozaške divizije, ki mu je izročila milijon RM kot dar z nemško vojsko proti boljševizmu borečih se kozakov za zimsko pomoč. Narodni vodja tereških kozakov ataman Kulekov je izročil nabrani dar ter potrdil znova zvestobo in bojno odločnost vseh kozakov, ki so se od ruskih narodov prvi pričeli z orožjem v rokah boriti proti boljševizmu, ker so prav oni med 24 letnim zatiranjem najbolj spoznali tiranijo boljševizma. Odposlanstvo je izjavilo, da bodo kozaki tudi v časih težkih nevarnosti stali zvesto ob nemški vojski.

Dr. Goebbels se je s prisrčnimi besedami zahvalil kozaškemu odposlanstvu. Podčrtal je, da so kozaki v dveh in pol letih svojih junaških bojev prepričljivo dokazali svojo vojaško in politično udarno moč in strnjenost. Narodi, ki so se odlikovali v boju proti boljševizmu, si ne bodo priborili s tem samo svoje svobode ter si zagotovili svojega življenja, tako je dejal dr. Goebbels ob koncu nagovora, temveč bodo po vojni tudi kot prvi uživali sadove zmage.

Usoda kralja Petra zapečatena

Bern, 14. febr. Enako kot usodo Poljske so zapečatili na Krimu tudi usodo kralja Petra v Titovem smislu. Zato je pač zgolj ironija, ako je kralj Peter po Reuterjevem poročilu na kronskem svetu v torek podelil svoj pristanek in amen sklepom v Jalti. Vprašanje regentskega sveta je prepuščeno kronskemu svetu v Beogradu, torej Titu, v odločitev.

Papež Pij XII. bolan

Stockholm. Papež je moral v zvezi z težko boleznijo odpovedati vse sprejeme, javlja »Stockholms Tidningen« iz Rima. Pij XII. bi moral ostati v postelji. Zdravniki so mu odredili, naj nekaj dni popolnoma izpreže delo. Papež pa se je branil slediti zdravniškim navodilom ter posveča vso svojo pozornost nadaljnjemu razvoju svetovnih problemov.

Vatikan razočaran

Stockholm, 14. febr. Vatikan je izdal po poročilu »Aftonbladeta« iz Rima manifest h krimskemu komunikeju. V njem izraža svoje razočaranje nad kompromisno rešitvijo poljskega vprašanja ter zaskrbljenost za usodo milijonov katoličanov, ki žive na Poljskem vzhodno od Curzonove črte. Papež je posebej močno opazil, da sta doživeli obe v Italiji in na zapadnem bojišču boreči se poljski armadi težko razočaranje. »Aftonbladet« poroča k temu iz Rima, da so napravili v torek trije poljski častniki, ki so izvedeli za komunike trojne konference, samomor.

Šubašič odpotoval v Beograd

Ženeva, 15. febr. Šubašič in ostali člani njegove vlade so po Reuterjevem poročilu v četrtek zgodaj zjutraj zapustili London ter odpotovali v Beograd, da bi tamkaj v skladu z dogovorom s Titom napravili z jugoslovanskim Sovjetom fuzionirano vlado.

Dunaj, 15. febr. Pred odhodom Šubašičeve vlade v Beograd je bil za odpravnika poslov v Londonu imenovan dosedanji namestnik zunanjega ministra Šubašičeve vlade Vladimir Ribar. Ribar je bil dalj časa uradnik jugoslovanskega poslaništva v Washingtonu. Zaenkrat še ni mogoče ugotoviti, ali je sorodnik predsednika Ribarja iz tako imenovanega jugoslovanskega osvobodilnega odbora, ki ga je Tito osnoval že ob pričetku tolovajskih bojev na Hrvaškem.

Ženeva. V Kairu se je pričel po Reuterjevi vesti v sredo sestanek arabskih sil o sklepih konference služi sedaj kakor tudi v večini drugih primerov za to, da skrije razočaranje. Položaj se ni prav nič izpremenil. Glavno besedo ima še vedno orožje«.

Kralj ujetnik

Svet je iznenadila izjava kralja Petra, ki je odločno in nedvoumno odklonil sporazum med predsednikom jugoslovanske emigrantske vlade Šubašičem in komunističnim okupatorjem Srbije Titom, sporazum, na katerega je bil pristal tudi Churchill. Kralj ni priznal komunističnemu odboru pravice zakonodajne oblasti in je odklonil zahtevo, da bi svojo kraljevsko oblast prenesel na tri namestnike. Presenečenje vsega sveta je bilo zaradi te izjave toliko večje, ker vsi dobro vedo, da ni kralj nič drugega kakor navaden angleški ujetnik. Novo presenečenje pa je nastalo, ko se je izvedelo, da je kralj Peter pristal na regentski svet.

Nepoznavalec razmer utegne dobiti vtis, da prihaja kralj na ta način sam s seboj v protislovje. Toda stvar ima globlje ozadje. Staro načelo Anglije namreč, da pošilja druge narode zase krvavet, je prišlo v primeru Jugoslavije do polne veljave. Churchill sam je ob priliki kraljeve izjave v spodnji zbornici dejal, da ostane sporazum Šubašič—Tito slej ko prej v veljavi, ne glede na kraljevo stališče. S tem je Churchill javno priznal, da vidi v kraljih in v narodih samo orodje za svojo imperialistično politiko.

Kdor hoče pravilno pojmovati demonstrativno kraljevo izjavo, mora poznati zgodovinski razvoj in politično načelo dinastije Karadjordjevičev. V nasprotju z drugimi dinastijami, ne najmanj s tisto, v katere imenu Churchill nastopa, so izšli Karadjordjevići iz kmetskega stanu svojega, srbskega naroda v neprestanih borbah za osvoboditev izpod turškega jarma. Kot taka je ta dinastija tudi v svoji politiki obdržala tipično srbsko, tako imenovano domačinsko načelo. Kakor je v Srbiji v vsaki družinski zadrugi, ki šteje 40—60 članov, njen »domačin«, najstarejši član zadruge, suveren gospodar, tako je tudi na podlagi tega voditeljskega načela kralj suveren gospodar nad svojo državo in svojim narodom. Kralj nosi vso odgovornost. Zato je kralj Peter, četudi je ujetnik, nastopil vsaj v besedah proti temu, da bi se v njegovem imenu vršila boljševizacija Srbije in s tem vsega Balkana, ter s svojo izjavo, ki je povzročila pravi politični škandal, obsodil angleško uradno politiko in prav tako tudi sovjetsko. Sledila je nato Churchillova izjava, da ostane sporazum v veljavi, in vest, da je kralj pristal na regentski svet.

Kralj je torej postal žrtev svojega domačinskega pojmovanja politike. Njegov oče kralj Aleksander, ubit v Marseillu, je bil prav tako žrtev istega načela. — Kralj Aleksander se ni maral sprijazniti s tem, da bi svoj narod položil na oltar masonsko-demokratske plutokracije. Te so namreč zahtevale od njega poroštvo, da bo Jugoslavija v bodoči vojni na njihovi strani. Ker pa je kralj Aleksander demokratsko-komunistično vzajemnost pravilno razumel, se je rajši odločil, da uredi svoje odnose do nacionalistične Nemčije. Ne samo to: lotil se je dela, da prepreči balkanskim narodom vstop v vojno na strani demokracij in v boljševiško korist. Zato ga je prostozidarska loža »Veliki Orient« obsodila na smrt in izvršila obsodbo v Marseillu leta 1934.

Po kraljevi smrti so se demokracije zaman trudile, da bi Jugoslavijo pripravile za vstop v vojno. Namestnik mladoletnega kralja knez Pavle je pristopil k trojnemu paktu, zavedajoč se, da bo s svojim korakom koristil samo svojemu narodu in Evropi. Demokracije so na to organizirale državni udar, internirale kneza Pavla, vzele mladoletnemu kralju namestništvo in ga protipravno proglasile za polnoletnega. Prišlo je do vojne z Nemčijo in do kapitulacije Jugoslavije. Angleži so kralja nasilno odvedli v London, kjer naj bi jim v zlati kletki služil za vse mogoče kombinacije.

Londonski radio je v kraljevem imenu oddajal najrazličnejše potvorjene izjave, vendar je kralju uspelo izrabiti ugoden trenutek in objaviti vsemu svetu, da se ne strinja z boljševiško diktaturo v svoji domovini. Angleži, ki so mu bili svoj čas vzeli namestništvo in ga protiustavno proglasili za polnoletnega, ker so jim njihove koristi to narekovale, mu danes, ko je polnoleten, spet protiustavno postavljajo namestništvo in ga tako ponovno delajo mladoletnega. Koliko je to v skladu z demokracijo, ni važno. Važno je, da je Anglija kralja spet izigrala v svoje sebične namene.

Takšen razplet krize je spretno pripravil Tito, s tem da je vsemu svetu razglašal »protestne mitinge«, ki naj bi se vršili po vseh srbskih mestih proti kralju Petru. Po njegovem zadnjem govoru in po pisanju njegovega časopisja pa postaja vse bolj očitno, da je ves srbski narod odločno nastopil proti njemu in proti boljševizmu. Takšen narod ne more demonstrirati proti kralju, če ga na zborovanja ne prižene nasilno boljševiška policija. Vsa poročila, ki prihajajo iz Srbije, potrjujejo, da je ves narod odločno proti komunizmu.

V razglasu o kraljevem pristanku na regentski svet bo srbski narod videl nov dokaz perfidnosti plutokratsko-boljševiške politike. Posledica tega bo samo še močnejši odpor in uspešnejši boj proti boljševiškemu okupatorju.

Sporazum v Grčiji

Ženeva. Reuter javlja iz Aten, da je z učinkom od 14. februarja dalje prenehalo v Grčiji vojno stanje. Vlada je podelila amnestijo za vse politične prestopke, razen za ona zločinstva, ki so kazniva po splošnem kazenskem zakoniku. ELAS-ovci morajo do 15. marca odati svoje orožje.

Konje pobirajo iz hlevov v imenu svobode

in jih nato za judeževe lire prodajajo italijan. komunistom

Večkrat smo v zadnjem času dobili sporočila, kako se je pritepla v to ali ono nezaščiteno vas majhna komunistična drhal in ropala. Da so ropali živila, bi človeku šlo še nekako v glavo, ker jim Tito in Angleži »toliko« hrane pošljejo. Toda čudno se sliši: ropali so tudi konje! Kaj naj jim konji v mrzli zimi koristijo? In vendar je to resnično. Saj so prav zadnjič pobrali več konj tudi v Jurjevici pri Ribnici, celo pri takih, ki so bolj komunistično usmerjeni. V roke nam je prišlo sporočilo, ki je nekaka pogodba med našimi in italijanskimi komunisti. Ta pogodba pravi, da morajo naši komunisti poslati čim več konj v Italijo. Za vsakega konja dobe nagrado 120.000 lir.

Ali zdaj veste, zakaj vam v temni noči ropajo komunisti živino? Ne zato, da bi se borili za svobodo slovenske zemlje, da bi se borili za blagor kmeta, da bi se borili proti »okupatorju«, temveč zato, da uničujejo naše narodno premoženje in ga izročijo izdajalskim badoglievskim Savojcem. To dejanje je podlost brez primera, ki ga mora obsoditi vsak pošten človek. Na naša tla so prinesli gorje samo Savojci, sedaj pa njihov denar to gorje še povečuje. Koliko domačij so požgali po nedolžnem! Koliko ljudi so pobili in koliko jih odvedli v internacijo, kjer so umirali od gladu. Komunistom so dajali orožje in se končno hinavsko zvezali z njimi ter udarili po poštenih Slovencih. Dokler bo bival slovenski rod na tej zemlji, toliko časa ne bo pozabljeno gorje, ki so ga Savojci povzročili pri nas. In še se dobe ljudje, ki kradejo slovensko narodno premoženje in ga izročajo za Judežev denar gnilim Savojcem! Ali je še kdo, ki si upa trditi, da je to narodno delo, da je junaško delo? Ali je še kdo, ki si upa trditi, da se komunistične drhali borijo za narod, za njegovo srečo in blagostanje?

Zopet nov dokaz, da so komunisti pri nas zgolj roparske tolpe, ki skrbijo le za svoj žep in trebuh; kako se godi njihovim simpatizerjem in skritim prijateljem jim že ni nič mar, še manj pa se menijo za dobrobit vsega našega tako hudo preizkušenega naroda.

(Po ribniškem domobranskem glasilu.)

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Redka pustna zgodba

Siromak se je na pustni torek zatekel v neko premožno hišo. Ponižno je poprosil gospodinjo za grižljaj kruha ali toplo jed. Gospodinja mu je potožila, da mu trenutno ne more postreči in da je sama v stiski. Pa se je mali Janezek za materinim hrbtom oglasil: »Očka, popoldne priditel Bomo imeli krofe in špehovko . . .«

Še o ljubljanskem prebivalstvu

Izredno je valovanje ljubljanskega prebivalstva v zadnjih 4 vojnih letih, ki nam kaže, kako narašča in upada število prebivalstva. Ljubljana pred 50 leti ob času hude velikonočne potresne katastrofe je štela približno 30.000 prebivalcev. Sedaj? Ob ljudskem štetju 31. julija 1941 je bilo v Ljubljani 92.198 prebivalcev, od teh 42.325 moških in 50.198 žensk. Konec leta 1941 je število prebivalstva naraslo na 93.635. Na koncu leta 1942 je to število padlo na 93.392, a naslednje leto se je 31. decembra dvignilo na 95.041. Od januarja do konca marca leta 1944 se je število prebivalstva dvignilo še na 96.500, nato pa je začelo padati in je konec leta 1944 doseglo število 92.509, kakor smo že poročali.

Med letalskim napadom ranjeni

Te dni je angloameriško letalo napadlo nek potniški vlak z obstreljevanjem. Od krogel ranjene osebe, pa jim je nudil na mestu prvo zdravniško pomoč vojaški zdravnik, so bile v sredo zvečer prepeljane v ljubljansko splošno bolnišnico. Hudo poškodovani so bili: železniški zavirač, 48 letni Mihael Hrušovar, stanujoč v Ljubljani, Resljeva c. 29; dobil je strel v desno roko; zvaničnik 62 letni Anton Čemažar, stanujoč v D. M. v Polju št. 83; poškodbe na trebuhu in hrbtenici; Slajmar Berta, 35 letna perica, doma iz Starega trga pri Kočevju; strel v hrbtenico; naposled Berta Tomšičeva, ki ji je bila desna roka zdrobljena.

Dijaki z lopato in krampom

Mnogi, ki so »za uk prebrisane glave«, so dokazali, da jim prav dobro prisoja v rokah kramp, da urno znajo vihteti lopato. Delo jim gre med veseljem in živahnim razgovorom hitro izpod rok. Vse srednje šole pošiljajo dijake višjih razredov, ki nimajo določeni dan šolskega pouka, na delo pod vodstvom razrednih profesorjev. Zaposlitev srednješolcev višjih razredov pri kidanju snega se je pričela ta teden. Dnevno je zaposlenih 80 do 150 dijakov po skupinah. Dijaki prejmejo seveda primerno odškodnino za izvršeno delo. Ne le v Florijanski ulici in na Vodnikovem trgu, tudi drugod so dijaki odkidavali sneg in čistili vse važnejše prometne ceste, tako v Mostah, pri sv. Petru, na Poljanah, kakor tudi v Wolfovi in Prešernovi ulici. Kakor zatrjujejo, bodo za dober teden vse važne ceste in ulice popolnoma proste snežne nadloge.

Razne poškodbe in nesreče

Pletilja, 32 letna Franeka Galetova je na cesti padla in si zlomila desno nogo. — Pri padcu na cesti si je pa zlomil desno roko 33 letni tehnik Adalbert Breznik. — Levo nogo si je zlomila, ko je padla, 69 letna delavčeva žena Marija Sajovčeva. — Pri padcu na poledici si je zlomila levo nogo 62 letna postrežnica Ana Pavšičeva. — Tudi levo nogo si je zlomila 10 letna delavčeva hči Milena Jermanova.

Nakupovalnica Socialne pomoči v Gradišču 4 (nasproti dramskega gledališča — tel. št. 30-39) kupuje obleke, obutev, perilo, posteljnino itd. po dnevnih cenah.

Zaplemba imovine upornikov

Službeni list objavlja zaplembo imovine naslednjih upornikov:

Selan Jože, rojen 27. II. 1923 v Zg. Slivnici, obč. Šmarje-Sap; Pajk Jože, rojen 10. X. 1918 v Metnaju, obč. Stična; Boh Jože, rojen 6. XII. 1919 v Gumnišču, obč. Šmarje; Žonta Franc, rojen 7. III. 1924 v Št. Rupertu; Dolinar Ludvik, rojen 8. IV. 1925 v Brišah, obč. Polhov Gradec; Radič Ilija, rojen 12. IX. 1919 v Sošicah, okraj Jastrebarsko; Parik Janko, rojen 13. XI. 1927 v Sošicah, okraj Jastrebarsko; Novak Anton, rojen 23. III. 1921 v Kočevju, stanuje Dolnje Ponikve 4, obč. Trebnje; Kisel Vladislav, rojen 7. III. 1918 v Radečah pri Zidanem mostu, pristojen v Ljubljano; Šeliškar Štefan, rojen 27 XII. 1915 v Brezjah, obč. Dobrava; Tominc Jožef, rojen 18. II. 1915 v Planini, obč. Št. Jošt, in Kos Martin, rojen 31 X. 1924 v Malem Cirniku, obč. Št. Rupert.

Obvestila Prevoda

Prodaja mesa

Potrošniki prejmejo v soboto, dne 17. t. m. — 10 dkg govejega mesa na odrezka »št. 9 in 10 Feb.« februarske živilske nakaznice Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani.

Potrošniki v občinah Ježica in Polje prejmejo v soboto za 10. t. m. 17. t. m. — 20 dkg mesa na odrezka »št. 7 in 8 feb.«

Mesarji naj bodo v petek 16. t. m. točno ob 14. uri na Mestni klavnici zaradi dodelitve mesa.

Moč kaplje

je velika. Kapljica za kapljico razje granit. Kapljica za kapljico pri pipi vodovoda izteče na dan 50 litrov vode. Pri 60.000 iztokih, kolikor jih imamo v Ljubljani, izkaplje dnevno 3000 kub. metrov vode, kar odgovarja protivrednosti 3600 lir na dan ali na leto približnih 1 milijon 300.000 lir. Čedna vsota. Zato: BOJ POTRATI!

Strafen für Preistreiberei oder Schwarzhandel

Verordnung des Obersten Kommissars über die Beschlagnahme des Vermögens von Personen, die wegen Preistreiberei oder Schwarzhandel verurteilt werden, und über die Strafbefugnis des Staatskommissars zur Bekämpfung des Schwarzhandels.

Art. 1. Der Staatskommissar zur Bekämpfung des Schwarzhandels kann das Vermögen derjenigen Personen, die wegen Preistreiberei oder Schwarzhandel von einem Gericht rechtskräftig verurteilt wurden, ganz oder teilweise beschlagnahmen und einziehen.

Art. 2. a) Ist der des Schwarzhandels oder der Preistreiberei Beschuldigte geständig, kann er sich unter Verzicht auf den Erlaß eines schriftlichen Strafbescheides und die Einleitung eines gerichtlichen Strafverfahrens der Strafe unterwerfen, die der Staatskommissar zur Bekämpfung des Schwarzhandels festsetzt. Die Unterwerfung steht einer rechtskräftigen Verurteilung gleich; b) Über die Unterwerfung durch den Beschuldigten und die verhängte Strafe hat der Staatskommissar zur Bekämpfung des Schwarzhandels eine Niederschrift aufzunehmen; c) Im übrigen wird das Verfahren vom Staatskommissar zur Bekämpfung des Schwarzhandels geregelt.

Stroge kazni za navijalce cen in črnoborzijance

Službeni list z dne 14. febr. objavlja naredbo, ki jo je izdal Vrhovni komisar in ki se glasi: **Naredba o zaplembi imovine oseb, ki se obsodijo zaradi navijanja cen ali črnoborznega trgovanja, in o kaznovalni oblasti državnega komisarja za zatiranje črne borze.**

Člen 1. Državni komisar za zatiranje črne borze sme imovino oseb, ki so bile po sodišču zaradi navijanja cen ali črnoborznega trgovanja pravnomočno obsojene, celoma ali deloma zapleniti in zaseči.

Člen 2. a) Če tisti, ki je črnoborznega trgovanja ali navijanja cen obdolžen, svoje dejanje prizna, se lahko podvrže kazni, ki jo določi komisar za pobijanje črne borze, ako se hkrati odpove izdaji pismenega kazenskega odloka in uvedbi sodnega kazenskega postopka. Tako sprejeta kazen velja kakor da bi bil pravnomočno obsojen; **b)** o tem, da se je obdolženec podvrgel kazni in katera kazen je bila izrečena, mora napraviti državni komisar za pobijanje črne borze zapis; **c)** ostali postopek uravna državni komisar za pobijanje črne borze.

* * *

Premalo slan kruh

Zaradi premalo slanega kruha pri pekih so zadnje tedne zelo pogoste pritožbe med prebivalstvom in tudi objavljene v časnikih. Po nalogu županstva je mestno tržno nadzorstvo vse leto nadzorovalo peko kruha po vsej občini ter skoraj brez izjem ugotovilo najlepši red pri vseh pekih vsaj lansko leto. Leta 1944 so kontrolni organi mestnega tržnega urada vzeli vzorce kruha pri 55 pekih, meseca februarja pri 53 pekih, meseca marca pri 60 pekih, aprila pri 58 pekih in meseca maja tudi pri 58 pekih, vendar je pa preiskava povsod ugotovila primeren kruh. Lani meseca junija je mestni tržni urad preiskal 58 vzorcev kruha ter je moral ugotoviti že dva zaradi slabe peke neprimerna vzorca. Meseca julija, avgusta in septembra je bilo preiskanih po 59 vzorcev kruha, prav tako pa tudi oktobra meseca 57 vzorcev ter je bil ugotovljen samo dober kruh. Novembra meseca je bilo preiskanih 52 vzorcev, decembra meseca pa 60 vzorcev ter sta bila oba meseca zaradi slabe peke spoznana po dva vzorca za neprimerna. Pri vseh pekih je bil torej vse lansko leto po vzorcih ugotovljen dosti slan kruh. Letošnjega januarja je bilo spet preiskanih 60 vzorcev ter so bili trije vzorci ugotovljeni za dosti premalo slane.

Dokler je bila za prebivalstvo racionirana večja količina soli, torej pri pekih ni bilo opaziti zaradi premajhne množine soli neprimernih vzorcev kruha, pač je bilo pa nekaj vzorcev premalo pečenega kruha. Tisti peki so bili klicani na tržni urad, kjer so povedali, da so imeli mokra drva ter zato niso mogli peči dosti zakuriti.

Nato je Prevod pekom znižal množino soli na 60 dkg za 100 kg moke. Tudi prebivalstvo je začelo dobivati manj racionirane soli. Pred znižanjem je mestni tržni urad napravil poskusno peko in določil dosti slani okus po tem razmerju soli in moke pečenega kruha. Cena soli je na črni borzi zrasla ter je bilo zato letošnjega januarja tudi uradno ugotovljeno pri 3 pekih, da so peki premalo slan kruh. Tako je bilo analitsko ugotovljeno v vzorcu kruha prvega peka, da je bilo namesto 60 dkg samo 19.2 dkg soli na 100 kg moke, pri drugem peku je bilo še mnogo slabše, saj je analiza ugotovila samo 5.14 dkg soli na 100 kg moke, a pri tretjem peku je bilo 24.2 dkg soli na 100 kg moke. Proti vsem tem obrtnikom je bilo uvedeno kazensko postopanje, kontrolni organi mestnega županstva pa seveda še nadalje najstrožje nadzorujejo pekarije.

Olajšave pri porabi elektrike

Zaradi izboljšanja preskrbe Ljubljane z električno silo je šef pokrajinske uprave predpisal naslednje spremembe in olajšave od določb o omejitvi porabe električnega toka:

1. Državno gledališče sme ponovno pričeti z rednimi predstavami v prostorih Opere.

2. Damske česalnice se smejo zapirati ob istem času kot frizerski obrati.

3. Kavarniški obrati smejo biti za javnost odprti tudi v času od 16. do 19. ure popoldne.

Prednje odredbe stopijo takoj v veljavo.

Operno gledališče

Nedelja, 18. februarja ob 16 operna predstava: »Tannhäuser. Izven. Gostovanje komornega pevca, tenorista dr. Julija Polzerja.

Raznašalko „Slovenca"

za okraj Kodeljevo sprejme uprava

NOVI GROBOVI

† **Franjo Šubic, Srčna kap je pretrgala začetek februarja nit življenja 56 letnemu trgovcu v Medvodah gospodu Franju Šubicu.** Rajni je bil zaradi svoje dobrosrčnosti povsod priljubljen. S posebno ljubeznijo pa se je okiepal svojih sorodnikov, živečih v Ljubljani. Rajni zapušča ženo; dalje sestro, nečake in nečakinje, katerim je pomagal pri vzgoji in izobrazbi, čeprav jih več let ni videl. Poznan po širni medvodski okolici je bil ob veliki udeležbi pokopan v Medvodah. Naj rajni počiva v miru, vse njegove drage pa naj tolaži Bog.

† **Pogorelc Anton.** V Ljubljanski splošni bolnici je umrl včeraj gosp. Pogorelc Anton — kovaški mojster iz Strug. Pokojnik leži v mrtvašnici splošne bolnice do sobote 17. t. m. Pogreb bo naknadno objavljen.

Smrt zaslužne gospodične v Mostah

V sredo dopoldne smo pokopali 93 letno gospodično Marijo Lipovšek iz Ciglarjeve ulice št. 8. Do zadnjih dni je bila krepka in zdrava in vodila vsa hišna opravila. Rojena je bila v blagovški župniji v trdni kmetski hiši. Kot 18 letno dekle se je napotila od rojstne vasi iz kroga 9 bratov in sester v svet za svojim poklicem. Bog in prava vzgoja sta ji bila tovariša na njeni življenjski poti. Bila je kuharica in gospodinja pri baronu Gaggernu na gradu Mokrice pri Brežicah in gospodinja kneza Salm. S svojo gospodo je prehodila mnogo sveta in živela nekaj let v Porenju, Londonu, Genovi in celo v Egiptu. Govorila je nemščino, italijanščino, francoščino in angleščino. Njena tretja in zadnja služba je bila pri graščaku Baumgartnerju na Fužinah, odkoder je prišla v Moste in si tu uredila svoj ljubki dom. Verni in za vse dobro vneti gospodični naj bo dobri Bog plačnik.

M A L I O G L A S I

Službe dobe

DEKLE ali gospodično, ki bi dnevno varovala 20-mesečno dete, sprejmem. Ponudbe na upr. »Sl.« pod »Poštena in zanesljiva« št. 1061.

Kupimo

PISALNI STROJ kupi A. Kovačič, Prešernova ulica 44.

RADIO APARAT kupi A. Kovačič, Prešernova ul. 44.

HARMONIKO kupi A. Kovačič, Prešernova ulica 44.

GRAMOFONE navadne ter električne, gramofonske plošče kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka »Everest«, Prešerenova ul. 44.

RADIO ŽARNICE dobro ohranjene vseh vrst kupuje tvrdka »Everest«, Prešernova ul. 44.

OLJNE POGAČE kupim, tudi večjo količino. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod šifro »Pogače 1019«.

KANTE (ročke), pločevinaste, kupuje »Petronafta«, A. Hmelak, Ljubljana, Ciril-Metodova 35 a (I).

ELEKTROMOTOR 5—7 ks, 220—380, nov ali malo rabljen in elektr. relo kupim ali zamenjam. Ponudbe na upr. »Sl.« pod »Motor 57«.

OTOMANO in komlet, posteljo v dobrem stanju kupim. Plačam v protivrednosti. Ponudbe na upr. »Sl.« pod »Moka« št. 1059.

KOLO, žensko, kupim. Ponudbe na upr. »Sl.« pod »Sočutje do begunce« št. 1052.

Prodamo

PRODA. Računski seštevalni stroj najmodernejše izdelave proda »Everest«, Prešernova ul. 44.

TRANSFORMATOR 3-nov. varilni, za ločno in kontaktno varenje, 380 Volt, 30—240 Amp. proda Unitas, Celovška 90 a.

V najem išče

NJIVO želim v najem za letošnje obdelovanje. — Veliko okoli 1000 m². Najraje v okolici Šmartinske ceste. Najemnino plačam v gotovini ali v protivrednosti. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Tudi kupim« 933.

Zamenjamo

NEKAJ KASONOV prvovrstnega gnoja zamenjam za košnjo detelje ali fine trave. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod šifro »Za Beležgradom« — pod št. 1020.

Vajenci

VAJENCA ali vajenko od 14 let dalje, za črkoslikarstvo sprejmem takoj proti takojšnji plači ali hrani. Štrukelj Ludvik, Ljubljana, Vošnjakova ul. 10.

Razno

LIMONO v čaju dobro nadomešča limonin ekstrakt Citrol. Steklenička prinesite s seboj. Drogerija Anton Kane, Židovska ulica 1.

ZBIRKA **»SVET«**

Molitev je za apostola, kar je meč za vojaka.
(Vincencij Pavelski.)

Koledar:

Petek, 16. svečana: Julijana, devica in mučenica; Onezim, škof in mučenec; Filipa, devica.

Sobota, 17. svečana: Franc Kle, mučenec; Silvin, škof; Romul, mučenec; Fintan, spoznavalec.

Lekarniška služba:

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič - Tržaška cesta.

ZATEMNITEV OD 18.15 DO 6.50.

Drobne novice

PRVO POSTNO PRIDIGO v stolnici bo imel danes v petek ob 18 prevzvišeni gospod KNEZOŠKOF DR. GREGORIJ ROŽMAN. Pred pridigo bo ob četrt na šest blagoslov, nato pa križev pot. — Ljubljanski verniki vabljeni!

V počastitev spomina blagopokojne g. Jerice Šebat je darovala družina g. Krištof 400 lir za reveže šentpeterske Elizabetne konference. Iskren Bog plačaj!

Zahvala. V sklad Podpornega fonda Slovenskega domobranstva so darovali za ranjene domobrance: Meden Karel 600 lir, Pokorn Marija, mag. uradnica 300 lir, Šeme Ignacij 200 lir, Bajželj Irma 200 lir, Herman Otmar 500 lir, Nakrst Rudolf 500 lir. Poleg teh velikodušnih darovalcev so prispevala dekleta iz Ponove vasi v isti namen lir 1000, izkupiček od prireditve. Vsem darovalcem najtoplejša zahvala.

Okoličan, ki mu je zaradi angloameriškega bombardiranja pogorelo vse slanovanje, prosi dobra srca, da bi mu predala visoko omaro in vsaj eno posteljo. Kdor bi prizadetemu okoličanu hotel napraviti to uslugo, naj sporoči uredništvu »Slovenca«.

Opozarjamo, da bo žrebanje nagrad za »Gledališki koledarček« 4. marca 1945. Nagrade si lahko ogledate v izložbenem oknu tvrdke »Bata«.

20 delavk in delavcev potrebuje mestna vrtnarija za sezijska dela po vrtovih in javnih nasadih. Reflektantje dobe podrobne podatke v mestni vrtnariji, Cesta na Rožnik št. 2, med 8. od 9. uro dopoldne v pisarni.

Narodni pionirji pišejo

V Zvezni pisarni narodnih pionirjev naj dvignejo pošto:

Akiljev Marija, Privoz 6; Bernik Jožica, Cesta na Brdo 8; Bevčič Jožko, Šmartinska 18; Polanc Marija, čuvajnica 881; Marija Zidar, Hrenova 7; Jakič Franc, Studenec 23; Pivko Ljudmila, Erjavčeva 21; Šeme Anton, D. M. v Polju 37; Urh Veri, Ribniška 21; Lampret Andrej, Vevče 8.

Paketi: Burja Angela, Natlačenova 19; Kastelic Marija, Snebrje 31.

Pošta Planina pri Rakeku

prične poslovati dne 19. februarja t. l. za celokupno poštno službo.

Kinematografi

KINO SLOGA - »Natakarica Anae« - Ob 16 in 18

KINO UNION - »Dunja - poštarjeva hči«, po Puškinovem romanu - Heinrich George, Hilde Krahl - Predstave ob 16 in 18. Tel. 22-21

KINO MATICA - »La Habanera« - Zarah Leander, Ferdinand Marian - Predstave ob 16 in 18. Tel. 22-41

† Globoko potrti javljamo, da je dotrpel naš ljubi očka, dedek, brat in tast, gospod

Dr. OTON FETTICH

odvetnik itd.

Sv. maša zadušnica bo darovana v ponedeljek 19. t. m. ob 9 v cerkvi Marijinega Oznanjenja. Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, dne 13. februarja 1945.

Milena, Majda, Jela, Mirko, Vida, Janez, otroci; vnučki in rodbine: Fettich, Jurca, Tomori, Matul, dr. Alujević, inž. Domicelj, dr. Baebler.

† V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil naš ljubljeni oče, stari oče, brat in tast, gospod

AVANZO ALOJZIJ

usl. fin. dir. v pokoju

Blagega pokojnika bomo spremili k večnemu počitku v soboto 17. t. m. ob ½9 z žal. kapela sv. Andreja, k Sv. Križu. - Sv. maša zadušnica bo v sredo 21. t. m. ob 7 v cerkvi Sv. Družine.

Ljubljana, dne 15. februarja 1945.

Žalujoči: LOJZE in inž. STANE, sinova; ANICA in SONJA, sinahi; BERNARDKA in MIHEC, vnuka in ostalo sorodstvo.

✝ Naznanjam, da mi je umrla po daljšem trpljenju moja dobra žena, blaga mati, stara mati in tašča, gospa

Vitrih Marija

Pogreb bo v petek 16. t. m. ob 10 z žal. kapela sv. Krištofa, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 15. februarja 1945.

Žalujoči mož Ivan, sin Franc, sinaha ter vnuki in vnukinje.

ZAHVALA. Vsem, ki ste spremili mojo nepozabno ženo, gospo

Ivanko Kristan

roj. Hočevar

na njeni zadnji poti in sočustvovali z menoj ali s cvetjem in prispevki v dobrodelne namene počastili njen spomin, se najiskreneje zahvaljujem. Predvsem sem pa dolžan zahvalo g. prim. dr. Fr. Brandstetterju in čč. sestram »Vincentinum«-a za požrtvovalno nego bolnice zlasti v njenih zadnjih urah. — Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek 19. t. m. ob 8 v cerkvi Mar. Ozn.

Ljubljana, dne 15. februarja 1945.

VIKTOR KRISTAN, int. polk. mora. v p.

✝ Umrl nam je v 47. letu starosti naš ljubljeni soprog, oče itd., gospod

France Virant

delovodja mest. elektrarne

Pogreb bo v soboto 17. t. m. ob ½10 z žal. kapelica sv. Antona, k Sv. Križu.

Ljubljana, Javornik, Rawensbrück, 15. II. 1945.

Žalujoči: žena Josipina, hčerka Jožica in sorodstvo.

✝ Umrla nam je naša ljubljena mati, stara mati, tašča, svakinja in teta, gospa

Franja Lukan

vdova po žel. insp.

Pogreb bo v soboto 17. t. m. ob 9 dop. z žal. kapelica sv. Frančiška, k Sv. Križu.

Ljubljana, Basel, Graz, Dobšina, Linz, dne 15. februarja 1945.

Žalujoče rodbine: Bleiber, inž. Wadas, Lukan, dr. Pucsko, Jovanović

Për »Ljudska tiskarna« se »Ljudsko tiskarno«: Jože Kramarič — Herausgeber. Izdajatelj: Jožko Krošelj — Schriftleiter. urednik: Janko Hafner.

41

ČRNI KRIŽ ✚

»Rekel sem, da si odšel v Aleksandrijo po trgovskih poslih. A Lucija je postala vsakikrat tako zelo resna, kot da bi kaj slutila o naši žalostni zgodbi.«

Naj le... Zaradi tega si ne bom belil glave, si je mislil Mannel, a na glas tega ni rekel.

Stricu bi bilo zelo ljubo, če bi se poročil, kajti trpel je zaradi praznote, ki je bila okrog njega. Manjkalo mu je dela in družina.

Mannelu je dal sredstva, da bi se pridružil neki delniški družbi v Ženevi. Ponudili so mu mesto ravnatelja. Sigmar bi mu stal ob strani kot izkušen svetovalec. Mannel naj bi si ustanovil družino in stari stric bi užival v njenem krogu prijeten mir ob zatonu svojega življenja.

Kljub nesreči, ki ga je zadela, se Sigmar še ni odpovedal življenju. Vedno znova je skušal zgraditi iz ruševin novo, čeprav bolj skromno srečo. Celo zdaj, sredi viharjev, ko mu je vsaki dan utegnil prinesti nova odkritja, ni popolnoma opustil svojih načrtov.

Mannel pa je mislil bolj na stričevo usodo kot pa na svojo. Julita je bila zopet tukaj... Kako se bo zopet uredilo njuno razmerje? Ko bo Kadczinski aretiran, bo morala proč od njega.

Mannel si še ni upal priti k stricu z jasnim vprašanjem. Morda tudi stric ni maral načeti tega vprašanja in se je prav zato toliko bolj zanimal za Mannelovo bodočnost.

A Mannelova težnja po družini ni bila tako velika, da bi moral govoriti o tem in delati načrte.

Bolj kot se je zavedal se je njegova ljubezen izčrpala ob dolgoletnem nagnjenju do Marije. Z mirno vztrajnostjo tihe narave se je vse njegovo čustveno življenje zasidralo v to nagnjenje. Marijino skrivnostno izginotje in njena negotova usoda, sum strahotnega zločina — vse to ga je ta leta vezalo in zadale njegovi nesrečni ljubezni tragičen pečat. Po nenavadnih odkritjih zadnjih mesecev pa se je žalni trak okrog Marijine slike spremenil v mučeniški venec...

Kar je bilo do zdaj zanj doživetje — se je zdelo, da je bilo usoda...

Temu so se pridružili še vtisi iz Egipta, ki govori kakor nobena druga dežela na svetu s svojimi orjaškimi spomeniki o minljivosti vsega posvetnega in kaže na smešno razliko med kratkostjo človeškega življenja in svetovnim dogajanjem.

Pogostokrat mu je vstala pred očmi puščava v svoji čudoviti neskončnosti. Zagonetna sfinga, ki je nepremično gledala preko tisočletij, kot bi bila nič...

Bili so to neizbrisni vtisi, ki so prodrli globoko v njegovo dušo in spremenili poteze njegovega obraza.

Kako majhno in nebogljeno je bilo življenje posameznega človeka. Ali ima sploh pomen ga jemati resno?

Nesreča, ki je zadela strica, je njegovo mišljenje še utrjevala. Spoznal je, da žena in sreča nista isto, »da je med obema ves pekel in košček neba.«

Kako majhno in nesmiselno je bilo življenje!

Lucija Gernet pa si domišlja, da bo našla srečo v tem, da jo bo on ljubil in poželel, da bo živela z njim pod isto streho, mu podarila otroke z njim hodila na obiske in ostala pri njem do konca življenja...

Ne — to ga ni mikalo!

Edino, kar bi ga mikalo in moglo prikleniti nase, je bilo delo, veliko, težko delo, ki bi se mogel potopiti vanj kot v morje pozabe.

Zato je sprejel stričevo ponudbo in se bo priključil velikemu ženevskemu podjetju.

XIX.

Ko ... prišla domov, je bila večerja že pripravljena.

Čeprav si je sestra Renata zelo prizadevala, se razgovor pri mizi kar ni mogel razživeti. Mannel je bil malobeseden in tudi Sigmar je bil zamišljen.